

מאמר יג

אהבת ישראל

ע"ל הפסוק (ויקרא יט יח) בפרשת השבוע: "ואהבת לרעך כמוך", כתוב בספרא: "רבי עקיבא אומר: זה כלל גדול בתורה. בן עזאי אומר: 'זה ספר תולדות אדם' (בראשית ה א) זה כלל גדול מזה".

א. צריך לבאר כוונת ההדגשה בזה שהוא כלל 'גדול' בתורה, הלא בכל התורה כולה נאמרו דברים גדולים?

ב. פליאה דעת להבין דברי בן עזאי, שפרשת ימי חייהם של אדם הראשון וזרעו הוא כלל גדול בתורה, ואף יותר חשוב מהפסוק 'ואהבת לרעך כמוך'?

שנאת עמי הארץ

מצינו בדברי חכמינו הקדושים יחס מזלזל ודוחה כלפי עמי הארץ, בצורה נוראה (פסחים מט ב): "עם הארץ מותר לנוחרו ביום הכיפורים שחל להיות בשבת"; "עם הארץ מותר לקורעו כדג".

בהשקפה ראשונה נראים הדברים תמוהים ביותר. על מה זה יצא הקצף על מסכן זה שנולד בראש מטומטם, כשנתגדל בכפר ובשדה בין בהמות וחיות, ולא עלתה בידו לעסוק בתורה, וכי בשביל כך כבר נחרץ דינו למיתה?

אפשר לקשר את הדברים לשנאה עמוקה שהיתה ביניהם, כפי שנאמר שם בהמשך: "גדולה שנאה ששונאין עמי הארץ לתלמיד חכם, יותר משנאה ששונאין אומות העולם את ישראל", ועד כדי כך שנחשדו בעיניהם על רציחה, כמו שאמרו: "אלמלא אנו צריכים להם למשא ומתן היו הורגין אותנו", ומתוך כך קבעו ואמרו: "עם הארץ אסור להתלוות עמו בדרך", מחשש שמא יהרגנו. כיון שכן נתנו עליו דין: "אם בא להורגך השכם להורגו" (סנהדרין עב א), ואמרו שמותר לנוחרו.

אכן לא באו חכמינו הקדושים לדבר בגנותם, ולהתקיף אותם, אלא להודיע לנו על הסכנה בהתחברות עמהם, שנדע ליזהר מהם ולהתגונן בפניהם על פי הכלל "חייך קודמים" (כבא מציעא סב א).

פקוח נפש

רבותינו בעלי התוספות הוסיפו נקודת אור בהבנת הדברים, וכתבו שאין המדובר בסתם עם הארץ, אלא "במכיר [את רבונו] וכופר להכעיס דהוי ליה הריגתו כמו פיקוח נפש, שהוא לסטים וחשוד על הדמים".

והוסיפו ראייה לדבריהם: דאם לא כן "היאך מותר להורגו ביום הכפורים שחל להיות בשבת, הלא אפילו נכרי אסור?" כלומר, הלא זה כרוך באיסור נטילת נשמה, שהיא מאבות מלאכה של שבת? אלא ודאי בחשש סכנת נפשות אנו עוסקים, וספק פקוח נפש דוחה שבת ויום הכפורים. מכאן שהמדובר בכופר להכעיס האומר לית דין ולית דיין, ומאחר ואינו מאמין בבורא עולם אין מעצור לרוח שוא, ואי אפשר לדעת באיזה רגע יבער בו חמתו ויקח סכין וידקור אותו.

אמנם נכרי אסור להרגו בשבת כיון שאין בו חשש סכנה מיידית, אבל עם הארץ, שגדולה שנאתו משנאת אומות העולם, עלול כל רגע ורגע לקום עליך ולהרגך נפש. בשנאתו העצומה הוא מבקש ומחפש תמיד הזדמנות לפגוע בנפשך, כפי שהעיד רבי עקיבא שם: "כשהייתי עם הארץ אמרתי: מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור... נושך ושובר עצם".

ורחמינו על כל מעשיו

בכל זאת, עד לדורנו לא הבינו את הדברים כהייתן. הלומדים התייחסו לסוגיא זו כתעלומה נסתרת, כאחת מני רבות הסוגיות שבש"ס שגם אחרי כל העמל ויגיעה לא תמיד אנו מצליחים לפענח צפונותיהם.

חובתנו ללמוד דברי חז"ל מתוך אמונה ברורה, כי כגבוה שמים מן הארץ כן גבהו מחשבותיהם ממחשבותינו, ואין אנו מסוגלים לרדת לסוף דעתם הקדושה. אף זו גמרא ערוכה מפי חכמינו הקדושים, וכל המאמין בתורת משה יודע שאות אחת מדבריהם לא נפלה ארצה. אבל רוח בינתו של היושב באהלי תורה, ולבו הרך והעדין, איננו מסוגל לקלוט את הדברים כפשוטם.

אנו אמונים על מדת הרחמנות ורכות הלב. התורה שדרכיה דרכי נועם אסרה אף לצער בעלי חיים (בבא מציעא לב ב. וראה: החינוך מצוה תנא). כן ידוע מצדיקים שלא היו מסוגלים אפילו להניף ידם לגרש זבוב שהטריד אותם, מכל שכן שלא סבלו לראות הריגתו של בעל חי.

למדנו על חובת מדת הרחמנות, מספרים חז"ל (בבא מציעא פה א) על רבינו הקדוש שנענש ביסורים קשים כשלא ריחם על עגל שהובל לשחיטתו, והשתדל למצוא מחסה תחת כנפי כסותו. ונתכפר לו על ידי מעשה, שחם על חולדות קטנות ששפחתו עמדה לכבדם ולזרקם מביתו, וציוה עליה להניחם לפי שנאמר (תהלים קמה ט): "ורחמיו על כל מעשיו".

מעשה שהיה אצל הרב הקדוש מוה"ר וועלוויל מזבארוז זי"ע. פעם ביום שבת קודש בושש להגיע לשולחנו הטהור לסעוד סעודת השבת. החסידים ישבו והמתינו שעה, שעתיים, ושלש, וכבר נטתה השמש לערוב, והרבי עדיין אינו מגיע. לפתע ראו איך שחתולה יורדת מהמקום שמעל התנור (שהיה נקרא 'פיעקאליק') ורצה החוצה, ואז מיד נעמד ממקומו והלך ליטול ידיו לסעודה.

בכך נתבהר להם כל ענין התעכבותו. כי אז היו רגילים להטמין החמין של שבת במקום המחומם שמעל התנור הגדול, ומתוך רגישות לבו הטהור לצער הבעל חי, חשש שבבואם לקחת את החמין לסעודה יטרידו מנוחתה של החתולה השוכבת שם להנאתה, על כן המתין עד שראה אותה יורדת משם, ורק אז נכנס לסעודה.

נשגב איפוא מבינתנו להבין את היחס הקשוח שגילו חכמינו הקדושים כלפי עם הארץ וכופר, עד כדי להתיר את דמו!?

דברים כהוייתן

ברם בדורנו אנו קבלו הדברים משמעות מוחשית, עד ש'זכינו' להבינם פשוטם כמשמעם.

מאז גברה ידם של הכופרים ומשומדים לאחוז במוסרות ההנהגה של האומה, ולא בחלו בשום אמצעי לגנות ולהדוף את כל מי שעמד בדרכם והתנגד להשקפתם, ראינו בעליל מה שכופרים עלולים לעשות.

אחרי ראותינו איך שאלו שנתמנו מפי עצמם כ'בעלי ידיעה' על כלל ישראל, השמיצו והכפישו בפרופוגנדה שלהם את עם ישראל בגולה, בעלילות שוא וגינויים – אנו עומדים משתאים לנוכח דברי חז"ל הקדושים, כמה גדולים דברי חכמים, תורת אמת היתה בפייהם. כל מילה ומילה מפי חכמי הש"ס ורבותינו בעלי התוספות נתאמתו במציאות המרה בת זמנינו.

אני רואה צורך להרחיב את הדברים, מכיון שנולד דור חדש אשר לא ידע את מה שעבר עלינו, ומתוך חסרון ידיעה הולכים שולל אחרי סיסמאות שוא שמפיצים הכופרים למיניהם.

מהרסיך ומחריביך ממך יצאו

כל אחד יודע ממה שעבר עלינו בשנות ראינו רעה על ידי הצוררים ימ"ש"ו. הרגו וטבחו ועינו אותנו באכזריות נוראה, בצורה שכמוה לא נהייתה. מה שלא ידוע לאלו שלא היו שם היא העובדה שגם רשעי בני עמנו ידם במעל הזה, לא זו בלבד שלא נקפו אצבע לבוא לעזרתנו, אלא שעוד השתדלו לבטל ולמנוע כל סיכוי קלוש של סיוע שהיה אמור להגיע אלינו.

נוכחתי לראות זאת בעצמי, בעת שישבתי במחנה בינלאומי שם נכלאו גם (להבדיל) גויים ממדינות שונות, אוקריינים סלובקים צרפתיים ועוד. כולם קבלו מפעם לפעם חבילות סיוע, שנשלחו להם בדרכים שונות ומשונות, רק אנחנו לא קבלנו מאומה. כפי שנתברר לאחר כך, הרי בנוסף למה ששנאתו העצומה של אותו רשע ימ"ש"ו ליהודים היתה יותר מלשאר בני העמים שרצה לדכא, גם הכופרים הפעילו ארגונים שונים להודיע ולהכריז בעולם שאין להגיש סיוע ליהודים האירופאיים ה'אדוקים'. אף גם כשניסו כמה מאחינו בני ישראל שבארצה"ב להתארגן על מנת לשלוח סיוע, התערבו רשעים הללו והפריעו בעדם. הדברים ידועים ומפורסמים.

כאשר גיסי הרה"צ מוה"ר מיכאל בער ויסמנדל ז"ל שם נפשו בכפו, ובדרכים מחתרטיות ומסוכנות העביר מכתבים לראשיהם שישבו אז במדינת שווייץ, להודיע להם שרבבות יהודים אנשים נשים וטף נטבחים

ונהרגים, וקיימת אפשרות להציל נפשות רבות תמורת שוחד כסף. היתה תגובתם השחצנית והאכזרית: זו עזות וחוצפה מן אנשים שאינם שימושיים ואין לעולם תועלת מהם, כמו הדתיים, שעוד יבואו ויבקשו לעזור להם להישרד בחיים... עפ"ל.

ניתן לראות בכתביהם מלאי השטנה של היטלר ימ"ש וגאבלס ימ"ש ודומיהם, דברים רבים שבמקורם נכתבו על ידי רשעי בני עמנו, לפני כחמשים או מאה שנה. לולא זאת מהיכן ידעו ללעוג על מנהגי היהודים? מי גילה להם ארחות חיי הפרט שלנו, ומי סיפק להם ציטוטים מדברי התלמוד ששימש להם כחומר הסתה נגד העם היהודי – אם לא אלו המהרסים ומחריבים שיצאו מתוכנו, וידעו כל עניני דת ישראל ומנהגיהם.

ועד היום הזה הם ממשיכים ברשעתם להדפיס בעתונים הרשמיים דברי נאצה ושטנה, שאינם שונים בתוכנם ממאמרי ההסתה של עתון ה"שטורמער" בשעתו.

בזמן שרוחות אנטישמיות נשבו ברחבי אירופה, ויהודים הוכו ועונו בראש כל חוצות, קם אחד מראשיהם בבית המחוקקים של מדינת פולין (ה"סיים") והשמיע בנאומו השטנית שהיהודים הדתיים הם האויבים הגדולים למדינת פולין. הוא גם זה שבתקופה מאוחרת, כשישב בראש וועד ההצלה, אמר: שהוא מעדיף **כפרה אחת** ב"קיבוץ" על פני חמשים יהודים פולניים. (אמר חמשים כשכוונתו על חמשים אלף...)

כך היתה השיטה הרשמית ('אפיציעלע לאזונג') של המפלגה וראשיה, שאין להציל את יהודי אירופה. הם שמחו לאידם של בני היהדות החרדית במדינות פולין ואונגאריין, שעלו על המוקד, הי"ד.

לפני כמה שבועות הובא בפני קטע מעתון יומי, שם נכתב בחדשות אודות אסיפה שהתקיימה כאן, ואחד מגדולי המנהיגים קם ואמר: עלינו להודות באשמה שהיה בידינו להציל לפחות כחצי מליון יהודי אירופה מהשמדה, ולא עשינו זאת. אף אחד מהנאספים לא הכחיש אותו, כולם שתקו והודו בנכונות הדברים. ואם כבר מודים על חצי מליון, לא נגזים אם נאמר שהיתה להם האפשרות להציל מליון, או אפילו שנים ושלושה מליון יהודים, ולא טרחו לעשות זאת.

לשמחה מה זה עושה?!

והנה קמו תרבות אנשים חטאים, שברוב עזות עוד באים לדרוש מאתנו להודות להם על ש'הצילו' אותנו? שנעמוד לשמוח אתם בשמחתם ולרקוד עמם, כ'הכרת הטוב' על שנתנו לנו מקום מפלט בארץ ישראל?!

דבר זה מזכיר לי סיפור עממי שהיה מסופר במדינתנו.

חזרונות התורה
חזרונות השנה

כידוע בחבל ארץ מרמרוש גרו זה לצד זה שני לאומים, הונגרים ורומנים, שהיו שונאים זה את זה. הרומנים היו ידועים כאנשים ערמומיים וחכמים להרע.

פעם אחת פרץ ריב וסכסוך בין שני שכנים. הרומני בחמתו החליט לבצע מעשה נקמה מרה בעמיתו ההונגרי על מה שעולל לו. הלך ושכר את שירותו של פרחח ('וואלעך') אחד, והלה הבטיחו ללמד את שונאו לקח להנאתו ושביעות רצונו.

בליל אחד הלך והתחפש כהונגרי, והגיע בשעה מאוחרת לפני שער ביתו של המדובר. אחרי כמה נקישות על הדלת נעמד בפניו בעל הבית, והוא פתח לדבר אתו בנוסח ידידי בשפה ההונגרית, כשהוא ממציא סיפור בדוי שהוא איש זר בעיר זו ואין לו מכיר, ומבקשו שיחוס נא עליו ויכניסוהו ללינת לילה בלבד. הלה נכמרו רחמיו על אחד מבני עמו, והכניסו אל תוך ביתו, והציע לו שק קש ללינה באחד מחדריו.

ויהי בחצי הלילה. קם הנוכל הזה ממשכבו, ואחרי שווידא שכולם שקועים בשינה יצא עם כלי מלא נפט שהכין מראש, הלך וסבב בין כל שדותיו, ארוות בהמותיו, לול התרנגולים, בכל מקום שפך ופיזר מחומר התבערה שבידו. בסוף הצית גפרור אחד בקצה האחוזה עד שאחזה בה אש, ומיד נזדרז ונכנס ועלה על משכבו, כשהוא עוצם את עיניו כאילו נם את שנתו.

ההבערה ללהב יצאתה ואחזה בכל פינות האחוזה והחצר מסביב לבית, עד שנתפשטה האש והגיעה גם לקירות הבית. אנשי הבית נתעוררו בבהלה, ופתחו בקולות יללה וזעקות שבר על רכושם הרב שהופך למאכולת אש. הוואלעך העמיד פנים כמתעורר משינתו העמוקה, ושאל

בתדהמה מה קרה להם? האינך רואה שכל הבית עולה בלהבות אש – השיבו לו, כשעומדים ופוכרים ידיהם בייאוש.

לא עת לחשות – אמר להם – בואו ונציל את מה שניתן להציל! מיד ניגש ועשה מעשה, חטף מידם את אחד הילדים וזרק אותו החוצה מבעד החלון, תוך שהוא שובר את רגלו. שוב הרים ילד שני וזרקו החוצה, בחבטה עזה שפצעה את מוחו, והותירה אותו ללא רוח חיים. אחר כך לקח מכל הבא לידו חפצים יקרי הערך, וזרקם החוצה כשהם נשברים לרסיסים. עד שיותר ממה שכילה האש בנפשם ורכושם הרס ושבר הוא ב'עזרתו' האדיבה.

אחרי שהצליחו להשתלט על האש יצאו החוצה ואספו כל החפצים הפזורים, כשהם מנסים לאחד את השברים ולחבוש ולרפא את הפצועים.

כל אנשי הכפר נתאספו ועמדו מסביב, להשתתף בצערם ואבלם הכבד, ולדבר ניחומים על לבם. ואנשי הבית לא פסקו מלדבר בשבחו של 'המציל' הזה, שבשלוות רוחו השכיל להציל את מה שנותר להם לפליטה. גם כשהלך בעל הבית אל הכומר כמנהגם, השתחוה לפסל הצלם בהלל והודאה, על שבדרך נס נזדמן לביתם איש זה, שהודות למעשיו עוד נשארו לו כמה ילדים לפליטה וחלק מרכושו...

סיפור זה יש בו כדי להדגים במקצת את תעלולי רשעים הללו. אין הנמשל דומה למשל, אלא חמור וגרוע ממנו פי כמה וכמה.

עדיין לא יבש דם קרובינו שנשפך כמים, עצמות הקדושים עדיין מושלכות כדומן על פני השדה ביערות פולין ואונגאריין ולא זכו לקבורה, ורשעים הללו עודם ממשיכים בדברי נאצה והסתה נגד יהודים, ועוד מעיזים לבקש את תודתינו?! שאעמוד לרקוד עמהם ואשכח כל מה שעוללו לי? עלי לשמוח בשמחתם ולהסיח דעת ממה שהם שמחו, או שיתפו פעולה, ברצח אחד עשר ילדיי ואמי וכל בני משפחתי?!

כאן נחשפת בפנינו דמותו של 'כופר להכעיס' שהזכירו רבותינו בעלי התוספות. עם הארץ – רוצח נפשות.

למרבה ההיתול והאירוניה הוא עוד בא תחת מעטה של 'אהבת ישראל', ובתעוועי שוא כאילו הם הם שוחרי האחדות, ולא החרדים לדבר ה'.

הוא עצמו שמח כשיהודים נהרגים, ומחייב אותי לאהוב אותו בתור יהודי, לכבד את רגשותיו ולהתחשב בו.

טשטוש המצב

כמה נואלו אותם אנשים שנשמותיהם מכורות לרשעים הללו, שמתעים אותם ומסמאים עיניהם לבלתי ראות את הסכנה האורבת נגד כלל ישראל ח"ו.

באותה אסיפה הנ"ל עמד אחד ואמר: לו היו אותם חצי מליון יהודים חיים אתנו כהיום הזה, לא היתה המדינה עומדת במצב כזה שספק אם יש לה זכות קיום... (אילו הייתי אני אומר דברים כאלו היו מרעישים על כך את המדינה כולה...)

שימו לב לדבריו. אחרי עשרים שנה הוא חושש אם המדינה יש לה אפשרות קיום... ובכן הוא מתחרט ואומר: חבל שאין לנו כאן אנשים יהודים נוספים, כי אז היה אפשר להציל את המצב. בעצם גם עכשיו הוא לא מצטער על דמם שנשפך, אלא על שחסר לו כח אדם בצבא...

הוצאות התורה
הוצאות השו"ת

חם ושלום אם יתאמתו חששותיהם, ברור שהם יהיו הראשונים לברוח, וישאירו את היהודים שומרי תורה ומצוות באש המערכה. ה' ישמרנו ויצילנו.

אנו יושבים במדינה קטנה המובלעת בין מדינות גדולות של מאות מליוני שונאים ערביים ימשי"ו, כאי קטן בתוך הים הגדול, וכל כוחם וגבורתם של ה'מנהיגים' היא במה שיכולים לדכא ולהשמיץ את היהודים שומרי שבת. להחניף לגויים, לאהוב את הקתוליים והמוסלמים, ולשנוא יהודי שמניח תפילין.

בגלות ישראל

כבר כתב תלמיד הבעש"ט בספרו הקדוש תולדות יעקב יוסף (פרשת וישלח אות ב, פרשת מסעי אות ג) שיש גלות כלל ישראל מן האומות, ויש גם גלות הלומדים מעמי הארצים, וכמו שאמר רבי עקיבא: 'כשהייתי עם הארץ הייתי אומר מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור' וכו', שהוא נשיכת חמור מפליא ברשעותו יותר. והוא יותר קשה מן גלות הראשון גלות האומות של אדום וישמעאל. אלו תורף דברי קדשו.

מגלות קשה זו אנו סובלים בעצם היום הזה. עמי הארץ שונאי דת ישראל משפילים ומגנים את החרדים לדבר ה', וטופלים עליהם עלילות שוא, בסגנון עלילות השפלות של ימי הביניים בגלות אדום. וב'אהבת ישראל' שלהם מהפכים הקערה על פיה: לאהוב ולהוקיר כל משומד ורוצח, ולשנוא כל יהודי הגון שומר תורה ומצוות.

הם מכניסים לכאן את הגרמנים רוצחי היהודים ימ"ש"ו, ונוסעים במכוניות מתוצרת מדינתם. הטמאות מכל עם ועם מסתובבות בשחצנות בקרית חוצות, ואילו נערה בת ישראל שאינה לבושה כאחת הפרוצות לועגים עליה בקריאות בוז וגנאי. מרוממים ומנשקים את ראשי הכמורה הנוצרית, ומבזים ומשפילים כל אשר בשם ישראל יכונה. זה מה שנקרא 'גלות ישראל', גלות של שלומי אמוני ישראל תחת הכופרים.

למרבה הצער עוד באים שוטים ומטיפים לנו מוסר, על הצורך להתנהג במדת 'אהבת ישראל'. הרשע רשאי לעסוק בשלו, להשפיל ולבזות, להסית ולהרוג, ואנחנו חייבים לנהוג כלפיו ב'אהבת ישראל'!! הם בזים ולועגים לכל קדשי ישראל ומחללים מועדי וחגי ישראל הקדושים, ואנחנו חייבים לחגוג את ימי חגאותיהם שקבעו לעשות ככל הגויים!?

לא מדובשך ולא מעוקצך

מרגלא בפי תמיד שאין בכוונתי ח"ו להוציא דבת הארץ רעה, אלא דיבורי מכוונים נגד הרשעים היושבים עליה, לגלות את פרצופם האמתי כדי להכיר ולדעת עם מי יש לנו עסק. ולא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר (ישעיה ח יב).

אמנם אין דרכנו לצאת למלחמה ולהפגין ברחובות, באופנים ודרכים שונים שאין רוח חכמים נוחה מהם, אבל זה לא אומר שאנו חייבים להרכין ראשינו בפני הכופרים, ולהיות עפר תחת רגליהם.

יֵאמֶר להם ברורות: לא מדובשך ולא מעוקצך. ארץ אבותינו היא זאת! אנחנו גרים כאן לקיים מצות ה', אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות יישוב ארץ ישראל. אנו מודים ומהללים להשי"ת שנותן לנו את האפשרות לחיות כאן כיהודים, לשמור ולעשות ולקיים את כל מצוות התורה.

הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, השומר עמו ישראל לעד מצילנו מכל הקמים עלינו בגוף ובנפש. ואין אנו צריכים להם ולהמונם, ה' ישמרנו ויצילנו שלא יבא יום ח"ו שנזדקק להגנה שלהם...

להכיר את האויב

אין דרכי לצאת לרחובה של עיר לזעוק ולעורר, אבל אני מוצא חובה לעצמי לעורר וללמד אלו היושבים תחת חסותי, בקרית צאנז ומוסדותיה, להדריכם ולהבינם משמעות הדברים של "ויגבה לבו בדרכי ה'" (דברי הימים ב' יז ו').

אין לעמוד מן הצד בראש מורכן, בהכנעה ובושת פנים, בפני כל משומד העובר וחוגג וצוהל. יש לעמוד נגדו בקומה זקופה, ולראות אותו בצורתו הנכונה כרוצח ועוכר ישראל.

בזה טמון כל יסוד קיומנו. וכידוע שהכרת האויב הוא מכריע גורלי ביותר לנצחון במערכה.

לֹא ידעו זאת בעבר, והיו משכילים להכיר את פרצופם האמיתי, כי אז לא היו הולכים שולל אחר דבריהם, והרבה נפשות היה אפשר להציל. אילו לא בקשנו טובותיהם של רשעים, ולא היינו סומכים עליהם, היתה מצב האומה שונה לגמרי.

בזמן שהנאצים ימש"ו ריכזו את היהודים לגיטאות ולהובלות בקרונות המות, פעלו רשעים הללו להרגיע את הרוחות במשאות שוא, שאין הכוונה אלא לקחתם לעבודה בבתי חרושת שבמדינת אונגאריין לעשיית שוקולד וכדומה. ראשי התנועה ישבו אז בפעסט, וניצלו כל הקשרים שלהם, והכסף שבידם, לצורך תעמולה של הפצת דברי כזב, ומשלוח מכתבים, לרמות את האנשים שאין ממה לפחד. עד שלא הגיעו הקרבנות לגבולות פולין לא היתה להם שום ידיעה שהם מובלים להרג באושביץ, והלכו כצאן לטבח יובל.

אֵלֵמְלִי היתה להם ידיעה כלדהי שמובילים אותם לסופם האחרון היו מתארגנים לעמוד מנגד, ואז לפחות לא בניקל היה עולה להם לערוך טבח רב בזמן קצר כזה, שש מאות אלף נפשות תוך ארבע שבועות בלבד, ה' יקום דמם.

זה רק ממצע הידוע לנו, ממה שכבר נתפרסם לרבים במשך עשרים שנה שעברו. ומי יודע מה יתוודע עוד ממעשי רשעתם. ובסוף עוד עומדים רשעים הללו, ומטיחים אשמה ביהודים הפולנים שלא עשו למען הצלת היהודים ההונגרים!!

ובכן, חובת השעה ללמד את הדור הצעיר לדעת עם מי ועל מה נטוש הריב. "שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם (דברים כ ג) – ולא על אחיכם... שאם תפלו בידם ירחמו עליכם... על אויביכם אתם הולכים שאם תפלו בידם אין מרחמין עליכם" (סוטה מב א).

הטבנו לראות בדור הזה את ההתייחסות לערך חיי האדם, מאלו שאין להם אמונה בבורא עולם. ראינו מה חוללה שיטת הכפירה של הקומוניזם, ואנו רואים התנהגותם של ההולכים בדרכם ^{הצורה} משומדים יהודיים. בדומה לשיטת ה'סלקציה' של היטלר ימ"ש"ו, לשלוח למות את הזקנים והילדים ולהותיר לעבודת כפייה את הצעירים שכוחם במתנם, כך טענו הם שחבל להציל את הזקנים שאין מהם תועלת לבנין הארץ...

ואהבת לרעך כמוך – אני ה'

כלל של דבר: ללא אמונה בבורא עולם ותורתו, לא קיים מושג של אהבת ישראל.

על כך אומר הכתוב: "לא תקום ולא תטור את בני עמך, ואהבת לרעך כמוך – אני ה'". תנאי הטיל בדבר, רק אם תהיה חדור באמונה אשר אני ה' אז יתכן להיות ואהבת לרעך כמוך.

אם יבא אחד ויאמר לך: ההוא אמנם יצא מן הדת, אבל לבו רוחשת אהבה ליהודים בני עמו; הוא איש רוח יקר ונאמן, 'קומוניסט', הוא רק אוכל ביום כפור לתאבונו, ומחלל שבת מתוך זיקה נפשית לעבודה – אל תאבה ואל תשמע לו. השמר מפניו כי רוצח נפשות הוא! על שכמותו דברו חכמינו ז"ל במאמריהם הנ"ל.

הוסיף הספרא להביא בביאור דברי הכתוב: "רבי עקיבא אומר: זה כלל גדול בתורה". מצוה זו של "ואהבת לרעך כמוך" אין לה קיום וערך אלא בזמן שהוא כלל גדול מתוך כללי התורה. מי שכופר בה' ותורתו, ומתעטף בטלית נאה של אהבת ישראל – תוכו און ומרמה.

אוהב את המקום – אוהב את הבריות

לא רק בנוגע לאהבת ישראל נאמרו הדברים, אלא גם רגשי אנושיות לאהבת הבריות בכללותם, היא נחלתם של בעלי אמונה ודת. רק מי שמאמין ביוצר האדם, אשר בצלם אלקים ברא אותו, יודע להעריך ולאהוב את כל בני האדם. כדברי המשנה (אבות ו א): "אוהב את המקום, אוהב את הבריות".

גם זה כלל גדול בתורה, אשר "תחלתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים" (סוטה יד א), שהיא מורה לאנוש בינה ומלמדתו לרחם על הכל, ולהגיש סיוע לכל. חביב אדם שנברא בצלם, והחוב להתנהג אתו ביחס אנושי בתור בן אדם, ולא להרגו ולענותו על לא דבר.

רק מי שמאמין בתורה ואוהב את המקום הוא אוהב את הבריות באמת. גם היטלר ימ"ש"ו הטיף כביכול ל'אהבת האנושות', אף סטאלין ימ"ש"ו לא בא אלא להזריח שמש הקומוניזם 'לטובת' העולם. ולמעשה זרעו הרס בעולם בדיכוי עמים רבים, ורציחת המונים באופנים נוראים שטרם היו דוגמתם. כך נראית 'הומניות' בלי אמונה בהשי"ת.

זה כלל גדול בתורה

הוא שאמר בן עזאי: "זה ספר תולדות אדם – זה כלל גדול מזה". כלומר, התורה מלמדת לאדם לא רק מצות ואהבת לרעך כמוך בפרטיות לזרע ישראל, אלא כלל נרחב מזה: להוקיר ולהחשיב כל תולדות אדם וחווה, להתייחס ליציר אנוש כבן אדם, ברגשי רחמים וחמלה.

תולדות התורה
תולדות השות

ומצינו לישעיהו הנביא (טו ה) שהיה עומד ומקונן על צרותיהם של מואב: "לבי למואב יזעק" וגו'. כדברי רש"י שם: "נביאי ישראל אינם כנביאי אומות העולם, בלעם היה מבקש לעקור את ישראל על לא דבר, ונביאי ישראל מתאוננים על פורענות הבאה על האומות".

אנו למדים מדרכיו של הקב"ה אשר רחמיו על כל מעשיו. אף אומה שפלה ומרשעת כמצרים, שהעבידו את ישראל חנם בעבודת הפרך במשך מאתים ועשר שנים, ושפכו דם נקי של ילדיהם ועולליהם – המו רחמי ה' עליהם כאשר טבעו בים סוף. כדברי חז"ל (מגילה י ב): "שאינ הקדוש

ברוך הוא שמח במפלתן של רשעים... בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקדוש ברוך הוא: מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה?" אמנם מלך במשפט יעמיד ארץ, ויש צורך להאבידם בדבר אשר זדו עליהם, אבל אין מקום לשמחה ואמירת שירה.

לב יהודי

מבשרי אחזה. כשנה תמימה הייתי מעונה תחת ידיהם של הנאצים ימש"ו. לא ניתן לתאר בדברים את האכזריות הנוראה, וצרות הרבות שעוללו לי. מטבע הדברים רחש לבי רגשי נקמה נגדם, תמיד כשהכו אותי חשבתי לנפשי: כשיעזור ה' ואצא לחפשי אם אפגוש גוי גרמני אדקור אותו למות. אבל למעשה לא יכולתי לנגוע בהם נגיעה קלה לרעה. לא בגלל ששכחתי מה שעשו לי ולכל משפחתי, ולא לפי שפגה שנאתי כלפיהם בכמלא נימא, אלא שפשוט לא הייתי מסוגל לכך. לב היהודי אינו יכול להתאכזר אפילו נגד שונאיו ומרצחיו.

רכות הלב טבועה היא בדמם של זרע אברהם יצחק ויעקב, "שלשה סימנים יש באומה זו: הרחמנים, והביישנים, וגומלי חסדים" (יבמות עט א). אף הצר הצורר היטלר ימש"ו אמר באחת מטענות השטנה שלו נגד עם ישראל, שהנהיגו בעולם רגשי רחמנות.

וגם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל

כך ראינו אצל צדיקי הדורות, שאף את הנכרים לא רצו להעניש ולקלל, ולא עוד אלא שהמשיכו להם ישועות.

עד שלא באו רשעים הללו וליבו את השנאה נגד כלל האומה, היו הגויים מוקירים בהערצה מרובה את הרבנים והצדיקים. הם רצו אחרי גדולי ישראל, ונשקו את גלגלי המרכבה שהסיעה אותם. אז היו גם רגילים לבא לפנייהם בבקשות רפואות וישועות, והצדיקים נענו להם והמשיכו להם את מבוקשם, למען ידעו כי יש אלקים בישראל, ויאמינו בה' הוא האלקים.

בזכרוננו מימי ילדותי שהגיעו נכרים ונכריות עם בקשות אצל כ"ק אאמו"ר זי"ע, והוא בירך אותם, ולא רצה לקבל מהם שום טובת

הנאה. אחרי כמה שבועות חזרו ובאו להודות על שנתקיים ברכת הצדיק ונושעו.

מסופר על גוי אחד מן הרוזנים והסופרים הגדולים של מדינת פולין, שכתבי מאמריו הופצו בשעתו בכל רחבי תבל, כשהיה זקן בן שמונים נסע לבקר את ציון קברו של הרה"ק הרבי ר' מענדל מרימאנאב זי"ע.

על סיבת בואו שם סיפר בפני אצילי הסביבה שנתאספו לכבודו, כי בהיותו ילד בן שמונה חלה במחלה אנושה, כל הרופאים הגדולים שהוזמנו אליו לא מצאו לו מזור ונואשו מהצלתו. אחת השכנות, שפגעה באמו כשהיא בוכה ומייללת על מצב בנה יחידה, יעצה לה לנסוע לפריסטיק אל ה'ראבין' בעל המופת שיושב שם. היא הביאתו לפניו, ובכתה מאוד במר נפשה (כידוע שלט הרב הקדוש היטב בשפה הפולנית). נשא הצדיק הקדוש את עיניו השמימה, ואמר: רבוננו של עולם כל כך הרבה גויים יש לך בעולם, שיהא עוד גוי אחד. וציוה עליו לעמוד על רגליו וללכת, ומיד התחיל ללכת והבריא כאחד ^{מחזרת התורה} ~~הוא~~.

מאז - אמר - יש לו קשר נפשי והכרת הטוב לעם היהודי. וכעת בזקנותו, בטרם מותו, הוא מרגיש חובה לעלות על קבר איש האלקים להודות לו.

הניח פתק רשום בכתב ידו על הציון הקדוש. ונתפרסם אז נוסח הבקשה שרשם בשפה הפולנית: אליך הצדיק הקדוש, לפי השערתי אתה נמצא כבר לפני כסא הכבוד, אנא התפלל למען העמים המדוכאים, עבור העם שלך, ועבור העם הפולני, ובעדי ובעד ילדי ונכדי.

אל תשמח אל גיל כעמים

ראיתי לנכון לבא היום הזה ולשאת דברים, להתוודע ולגלות שאין לנו שום סיבה לשמוח בשמחת רשעים.

על כגון זה הביא הב"ח (בטור אורח חיים רכד, ובמגן אברהם שם ג) בשם ספר האשכול: "וכי יקרה בעירך קניגאות של עובדי גלולים... השמר לך פן תראה, והוא הדין מחולתם או שום דבר שמחתם, כי אז תזכה ותחזה קניגיון של לויתן והשור".

בהמשך הוא כותב על החיוב להתעורר באבלות ציון וירושלים, בשעה שרואים בשמחתם, ולהפיל תחנה ובקשה: "וכי תשמע קול המון עובדי גלולים מחנגים ומחללים בחלילים ושמחים, האנח ותאמר: רבון העולמים עמך אשר הוצאת ממצרים חטאו בכפלים ולקתה בכפלים, ונמדד לו במדה כפושה. ארמנותיו הרסת, משושיו הִשְׁבַּתָּ, שמחותיו ערבת, ששונו הפכת, לאבל גאונו שִׁמְתָּ, תפארתו השלכת מן השמים לארץ, הוד קרנו גדעת, צריו שִׁמְחָתָּ, אנוש לראשו הרכבת, עליון עליהם שמת, חרפתם ראית. ואתה ה' אל לעד תאנף בנו, ואל לנצח יעשן אפך בצאן מרעיתך. יהי רצון מלפניך שתבנה עיר קדשך במהרה בימינו אמן".

לולי ה' שהיה לנו – יאמר נא ישראל

בדבר אחד מותר לנו לשמוח, עלינו לשבח ולהודות להשי"ת שקיים בנו הדבר שכתוב (ויקרא כו מד): "ואף גם זאת בארץ אויביהם, לא מאסתם ולא געלתם לכלותם להפר בריתי אתם, כי אני ה' אלקיהם".

זדים קמו עלינו, והתרברבו שעד עשר או עשרים שנים לא יהיה כאן זכר לחיים של דת משה וישראל, וה' הפיר עצת גויים הניא מחשבות עמים. מיום ליום מתרבים והולכים בתי מדרשות וישיבות ובתי חינוך על טהרת הקודש, ואנו מגדלים ומחנכים בנות כשרות ויראות המקימות לתפארת בתים נאמנים בישראל.

אכן בכל שנה ושנה כשהם מתאספים לשמוח ביום אידם, אף אנו שמחים. אבל לא בשמחתם, אלא בשמחתינו על שעברה עלינו שנה נוספת תחת שלטון עריצים ולא יכלו לנו. אנו בונים מבצרי תורה ויהדות ועוסקים בתורה ובמצוות על אפם וחמתם.

גם שנאתם גם קנאתם

האמת לאמיתו שזה שורש הקנאה והשנאה שלהם נגדנו. בראותם כי זממם לא תפק, ואנו חיים וקיימים ללא כל התחשבות עמהם ('מען פרעגט נישט נאך זיי'). זעם חמתם פורצת החוצה על אשר המה כרעו ונפלו, ואנחנו קמנו ונתעודד כיהודים כשרים ונאמנים לה' ותורתו. המה מהרסים ואנו בונים, ובכל מקום ומקום מתהלכים יהודים עטורי זקן

ופאות ובנות ישראל במלבושי צניעות. זה מה שכואב להם (דאס קרענקט זיי').

יש הלכה בדיני טרפות (שולחן ערוך יורה דעה נו ט): "ארי שנכנס בין השוורים למקום צר שאינם יכולים לברוח מפניו, חוששין שמא דרס בהם [ונטרפון]... ואם חתך ראשו של אחד מהם אין חוששין לאחרים... דאמרינן כבר נח רוגזיה. ודוקא כשהרגו, אבל אם פצע אחד מהם חוששין לכולם, דכל שכן שחמתו בערה בו כשהציל עצמו ולא הרגו". זאת אומרת שחמתו של הטורף אינה נחה עד שהוא מצליח לבצע ולהוציא אל הפועל תאות זממו.

בזמן שאנו רואים איך שהרשעים כים נגרש השקט לא יוכל מרוב זעמם, אנו יודעים להודות ברוך ה' אשר לא נתננו טרף לשיניהם, אשר על כן לא נח רוגזם כל עוד ולא עשו אשר זממו (נישט גיקענט אויספירען').

ובכן אין מקום להתרפס ולכרוע ברך לפניהם באמירת תודה ויישר כח – עזרנו בשם ה' עושה שמים וארץ, ולולי ה' שהיה לנו אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו.

בשם ה' נעשה ונצליח, "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ" (שמות א יב). אין זה בכוחנו לצאת נגדם בזרוע, אסור ללכת בדרכים עקלקלות שעל ידי כך עוד מוסיפים להם כח וגבורה. אלא נלחום נגדם ברוח, בעמידתנו האיתנה כחלמיש צור בדרכי היהדות לגאון ולתפארת. בעוז רוח ובטחון, כי ה' שהיה אתנו במשך אלפיים שנות גלות בין העמים, אל יעזבנו ואל יטשנו גם בגלות ישראל.

וכל החיים יודוך

אמרתי לפרש בנוסח ההודאה שבתפלת שמונה עשרה: "וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב הא-ל ישועתנו ועזרתנו סלה". לכאורה צריך ביאור מה ענין וסיבה ל'כל' החיים שיוודו על הישועה שלנו?

יש לומר כי אנו בעצמינו לא יודעים להעריך ולספר רוב הנסים שה' עושה לנו, אבל רשעים הללו יודעים נכונה עד היכן הדברים מגיעים.

קסר אמרי אמירה לבית יעקב יציב

הם יודעים כמה כבר השקיעו בתעמולת שמד, בעתונות, ובהבאת מסיונרים לארץ וכו', על מנת להעביר אותנו על דתינו - ולא עלתה בידם. וכן מה עוד זממו לעשות להכחידנו, בנוסף למה שנתגלה באחרונה על שיתוף פעולה שלהם עם הרוצחים ימ"ש. ובביאת המשיח במהרה בימינו הם יעמדו ויגלו לנו 'סודות מהחדר', למען דעת כמה עלינו להודות להא-ל הטוב שהיה בעזרתנו.

עליהם אנו אומרים: וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו... הא-ל ישועתנו ועזרתנו סלה הא-ל הטוב.

כן יעזרנו השי"ת הלאה. כאשר שמענו כן עוד נחזה "בשוב ה' - דייקא - שבות עמו" (תהלים יד ז), ואז "יגל יעקב ישמח ישראל" בשמחה של אמת. אז יהא "הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה" (שם ל יב). ונודה להשי"ת על רוב חסדיו בגאולתינו גאולת עולם במהרה בימינו אמן.